

UZASADNIENIE

J. N. wniósł o wygaśnięcie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie w z dnia 16 października 2014 roku w sprawie IIIRC 255/13 oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że sytuacja materialna pozwanej jest bardzo dobra. Został dokonany podział majątku między małżonkami. Pozwana otrzymuje wysokie dopłaty unijne. Jest właścicielką nieruchomości, ma firmę.

W ocenie powoda dalsze płacenie alimentów przez powoda na rzecz pozwanej jest nieuzasadnione i prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia się pozwanej. Nastąpiło polepszenie sytuacji majątkowej pozwanej i odpadła potrzeba jej alimentowania (k.2- 3).

Pozwana G. N. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, że nie nastąpiła zmiana stosunków, która uzasadniałaby uchylenie alimentów. Otrzymanie przez pozwaną stosownych składników majątku i dopłaty w ramach podziału majątku wspólnego nie miało żadnego wpływu ani na utratę możliwości zarobkowych powoda ani na zmniejszenie się jej comiesięcznych potrzeb.

Wskazała, że orzeczenie o podziale majątku nie ma żadnego wpływu na stosunki alimentacyjne z art. 60 & 2 kro byłych małżonków. Istotą jest czy orzeczenie rozwodu wpłynęło na sytuację materialną małżonka niewinnego.

Sąd ustalił, co następuje:

J. i G. N. byli małżeństwem od dnia 07 lipca 1984 roku. Z małżeństwa urodziły się dwie córki K. w 1984 roku i M. w 1986 roku. Początkowo małżeństwo stron było udane. We wczesnym okresie powód był zatrudniony w zakładzie komunikacji miejskiej, pozwana nie pracowała.

W 1996 roku powód przejął gospodarstwo rolne od ojca, było ono nastawione na handel bydłem. Strony postanowiły kontynuować tego rodzaju działalność. Gospodarstwo rolne (...) w G. oraz Firmę Handlowo Usługową (...) w M. w zakresie handlu bydłem na rynki zagraniczne. Dochody z działalności były bardzo duże. Rodzina dysponowała kilkoma samochodami, żyła na wysokim poziomie. Średnio na utrzymanie rodziny przeznaczane były kwoty po 25.000 zł. a dochód miesięczny wynosił od 50.000 do 75.000 zł. Strony otrzymywały też dopłaty unijne, po 180.000 rocznie. Takie dochody spowodowały, że majątek stron sięgnął kwoty około 5 milionów złotych.

Rodzina wyjeżdżała na wakacje kilka razy w roku, pozwana jeździła do S., robiła zakupy w ekskluzywnych sklepach. Z czasem między małżonkami dochodziło do nieporozumień, zdrad małżeńskich ze strony powoda. Wszelkie więzi między małżonkami ustały w 2007 roku, a następnie wyrokiem z dnia 13 listopada 2009 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z winy powoda J. N. / dowód akta VIRC 2418/08 /.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 16 października 2014 roku w sprawie III Rc 255/13 zasądzone zostały od powoda na rzecz pozwanej G. N. alimenty w kwocie po 1500 zł miesięcznie.

Pozwana miała wówczas 52 lata, z zawodu była ekonomistką, nie pracowała zawodowo. Nie była zarejestrowana w Urzędzie Pracy albowiem miała zarejestrowaną działalność gospodarczą. Utrzymywała się z oszczędności. Miała problemy zdrowotne, oczekiwała na operację na kręgosłup. Z tytułu częściowego podziału majątku otrzymała 38.000 zł, samochód A. rocznik 2004 wartości 24.000 zł, samochód D., ciągnik o wartości 40.000 zł.

Swój koszt utrzymania oceniała na 9000 zł miesięcznie. Mieszkała w domu na ulicy (...) w M. Dom stanowił wspólność majątkową małżeńską. Opłaty związane z utrzymaniem domu wynosiły 1500 zł miesięcznie. Pozwana opłacała składki na ubezpieczenie zdrowotne po 1000 zł miesięcznie. Na lekarstwa i rehabilitację wydawała 400-600 zł miesięcznie. Na żywność wydawała około 1500 zł, a na paliwo 700 zł miesięcznie.

Pozwany miał wówczas 50 lat , zawodu był rolnikiem , prowadził gospodarstwo rolne , które było nastawione na sprzedaż bydła . Ożenił się ponownie w 2012 roku . Z żoną miał podpisaną rozdzielność majątkową . Mieszkał w G. , zajmował część domu / około 160 m² /. Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynosiły około 1000 zł miesięcznie . Posiadał samochód o wartości 40.000 zł. Korzystał z dopłat unijnych . Za gospodarstwo w S. w 2010 roku otrzymał łącznie 128171zł . W 2011 roku -151909zł , 2012 roku -143404 zł , w 2013 roku 144073 zł .

Za gospodarstwo w G. otrzymał w 2010 roku 41275 zł , w 2011 roku 57238 zł w 2013 roku 52761 zł .

Mieszkał z żoną i chorym bratem . Na żywność wydawał około 2000 zł miesięcznie , nie spłacał rat ani pożyczek .

Aktualnie pozwana ma 55 lat . Ma działalność gospodarczą , jednakże nie przynosi ona jeszcze dochodów z uwagi na to , że pozwana czeka na całkowitą spłatę z tytułu podziału majątku by móc rozpocząć faktyczną pracę i powrót na rynek . Utrzymuje się z pieniędzy , które przekazał jej były mąż z tytułu podziału majątku częściowego . Przekazał jej ponad 35000 zł , a do spłaty ma jeszcze ponad 700 tysięcy złotych . Pozwana raz w roku otrzymuje dopłaty unijne i jest to kwota około 50.000 zł .Mieszka w domu położonym w M. , przy ulicy (...). Dom został wyłączony z podziału majątku . Nieruchomość ma 250 m² . Opłaty za ogrzewanie w sezonie wynoszą 2000 zł , za energię płaci 100 zł . Nie spłaca rat , ani też pożyczek . Płaci miesięcznie składkę do ZUS i jest to kwota 1200 zł . Pozwana deklaruje , że niezbędna do życia jest jej kwota 6000-7000 zł miesięcznie .

Powód ma obecnie 53 lata . Pozostaje w nowym związku małżeńskim z I. N. .Z nowego małżeństwa nie posiada dzieci . Na dzieci z pierwszego związku nie płaci alimentów albowiem córki są dorosłe i pozostają na własnym utrzymaniu . Z żoną ma podpisaną rozdzielność małżeńską . Małżonka pozwanego prowadzi działalność gospodarczą w zakresie hodowli i sprzedaży bydła . Pozwany prowadzi również działalność – hoduje i sprzedaje bydło w miejscowości G. . Małżonkowie mieszkają w gospodarstwie w tej samej miejscowości . Opłaty związane z utrzymaniem gospodarstwa i domu wynoszą około 4000-5000 zł miesięcznie . Otrzymuje dopłaty unijne raz w roku i jest to kwota około 70 .000 zł .z tytułu podziału majątku ma zapłacić byłej żonie ponad 700 .000 zł . Termin spłaty już minął, powód nie dysponuje taką kwotą , nie podjął jeszcze kroków by uzyskać kredyt na spłatę zobowiązań / dowód wyjaśnienia stron k 72-74,odpis wyroku k 6 , postanowienie Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 31 maja 2016 roku k 7-10 , postanowienie Sądu okręgowego w Olsztynie z dnia 16 marca 2017 roku , opinia k 78 – 84 , akta Sądu Okręgowego w Olsztynie VI RC 2418/08 , akta Sądu Rejonowego w Mrągowie III RC 255/13/.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne.

Jako podstawę faktyczną powództwa, powód wskazywał poprawę sytuacji materialnej pozwanej od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów polegającej na otrzymaniu z tytułu podziału majątku kwoty 784.946,93 zł oraz gruntu rolnego o powierzchni 61,7900 ha na działce numer (...) w S. gmina S. o wartości 1.266,900 zł i firmę (...) w M. o wartości 343.371,15 zł z tytułu podziału majątku wspólnego. Pozwana jest również współwłaścicielką w 1/2 części nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny i garażem położonej w M. przy ulicy (...), przy czym wartość jej udziału wynosi około 150 -200 tysięcy złotych .

Analizując zasadność żądań - na wstępie – należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 138 krio w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Artykuł 60 § 2 krio jako przesłankę obowiązku alimentacyjnego małżonka wyłącznie winnego wymienia z jednej strony pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego przy porównaniu jego sytuacji materialnej, z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Rozstrzygnięcie zatem o żądaniach stron, wymaga porównania stanu istniejącego w dacie ostatniego orzeczenia ustalającego wysokość alimentów ze stanem istniejącym w dacie orzekania. Jedyne zmiany- odnośnie przesłanek z art. 60 § 2 krio zaistniała po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie ostatniego wyroku dotyczącego alimentów, może uzasadniać żądanie podwyższenia bądź zmniejszenia obowiązku alimentacyjnego. Sąd jest bowiem związany prawomocnym orzeczeniem Sądu i nie ma możliwości zbadania, czy określona w nim kwestia przedstawiała się w inny sposób. Moc wiążąca prawomocnego wyroku wynika z art. 365 § 1 kpc, w świetle którego orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe.

„Uregulowanie z art. 60 § 2 kro nie daje małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz daje mu prawo do bardziej dostatniego życia poprzez przyczynienie się w odpowiednim zakresie do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb, chociażby nie znajdował się w niedostatku. Na gruncie tej regulacji prawnej małżonek uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego może być obciążony świadczeniami alimentacyjnymi w "odpowiednim zakresie" na rzecz małżonka niewinnego celem zaspokojenia jego usprawiedliwionych potrzeb, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku, ale skutkiem rozwodu nastąpiło istotne pogorszenie się jego sytuacji materialnej. Kryterium oceny jest tutaj porównanie sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie (por. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej SN z 16 XII 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, p. 42). Takie porównanie, rzecz jasna, nie polega na podziale wspólnych dochodów, jakie małżonkowie by mieli, gdyby małżeństwo trwało, na równe części. Uregulowanie z art. 60 § 2 kro nie daje małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz daje mu prawo do bardziej dostatniego życia poprzez przyczynienie się w odpowiednim zakresie do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb, chociażby nie znajdował się w niedostatku. Pozwany winien przyczynić się do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb powódki, z tym iż winno to nastąpić w "odpowiednim zakresie do usprawiedliwionych potrzeb" powódki, nie zaś poprzez zasadę równej stopy życiowej, która obowiązuje w małżeństwie. Dorosły, sprawny życiowo i zdrowotnie człowiek powinien w pierwszym rzędzie starać się wykorzystać własne możliwości samodzielnego utrzymania się, a dopiero potem liczyć na pomoc innych.

Obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie istnieje obligatoryjnie w każdym bez wyjątku przypadku, gdy tylko spełnione są ogólne przesłanki wyraźnie określone w art. 60 § 2 krio” (por. wyrok Sądy Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15.07.2004r, ACa 375/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.02.2001r, II CKN 391/00, z 14.02.2001r, I CKN 1341/00, uchwała pełnej Izby Cywilnej III CZP 91/86 z 16 .12. 1987 r., OSN 1988/4/86)

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że nie nastąpiła istotna zmiana stosunków, która powodowałaby wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej .

Od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów sytuacja powoda uległa nieznacznemu pogorszeniu, bowiem działalność którą prowadzi przynosi niższe dochody . Niewątpliwie powstało nowe zobowiązanie w postaci płacenia alimentów na byłą żonę . Powstało również z obowiązanem w wysokości ponad 700 tysięcy złotych dla pozwanej . Niezależnie czy będzie spłacał pozwaną pozbywając się majątku czy też zaciągnie w banku kredyt jest to dla niego obciążenie finansowe.

Sytuacja majątkowa pozwanej od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów uległa poprawie albowiem dokonany został podział majątku wspólnego. Formalnie jest więc osobą która powinna dysponować bardzo dużym majątkiem . Jednakże z deklaracji składanych przez powoda na rozprawie nie wynika , że miałoby to nastąpić w niedługim czasie . Nie są uregulowane księgi wieczyste więc pod hipotekę kredytu nie otrzyma . Nie podjął żadnych starań aby ubiegać się o kredyt czy też sprawdzić swoją zdolność kredytową. Tym bardziej , że na rozprawie oświadczył , że prawdopodobnie zdolności kredytowej nie ma.

W wyroku z dnia 12 grudnia 1975r., III CRN 338/75, opubl. OSP 1977/3/54 Sąd Najwyższy stwierdził, że „zagadnienie, czy na pokrycie potrzeb uprawnionego powinny być zużywane tylko dochody z jego majątku, czy też można wymagać zbycia samej substancji majątku, przedstawia się w zasadzie odmiennie, gdy idzie o dzieci, o których mowa w art. 133

§ 1 k.r.o., inaczej zaś w wypadkach, w których przesłanką uprawnienia do świadczeń alimentacyjnych jest niedostatek (art. 133 § 2 k.r.o., art. 60 § 1 k.r.o.), bądź uprzywilejowane alimenty przewidziane w art. 60 § 2 k.r.o. W pierwszym wypadku należy przyjąć regułę, że tylko dochody z majątku dziecka uchylają w całości lub częściowo obowiązek alimentacyjny, zaś w pozostałych wypadkach w zasadzie brak byłoby podstaw do przyjęcia istnienia obowiązku alimentacyjnego, jeżeli zbycie substancji majątkowej pozwoliłoby osobie domagającej się alimentów na pokrycie jej potrzeb przynajmniej w takich granicach, w jakich mogłaby się domagać alimentów. Zasada ta powinna być jednak stosowana z uwzględnieniem wszelkich okoliczności. Taką okolicznością wyłączającą przyjęcie powyższej zasady jest np. fakt, że substancję majątkową posiadaną przez żądającą alimentów osobę rozwiedzioną stanowi spłata uzyskana przez nią w wyniku podziału majątku wspólnego po orzeczeniu między stronami rozvodu”.

Również po dokonaniu podziału majątku wspólnego sytuacja materialna pozwanej jest dużo gorsza od sytuacji w jakiej pozwana byłaby, gdyby nie orzeczono rozvodu. W wyniku podziału majątku także powód uzyskał składnik majątku wspólnego, a pozwana uzyskała do tej pory pieniądze z częściowego podziału majątku to jest ponad 35 000 zł . Ma też oficjalnie firmę (...), ale nie może rozpocząć faktycznej działalności bo nie ma pieniędzy , które pozwoliłyby jej pracować . Biorąc pod uwagę powyższe Sąd doszedł do przekonania , że nie można mówić o takim zmianie stosunków , które powinno skutkować ustaleniem wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego .

Na marginesie dodać należy, że w procesie o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego, Sąd nie może orzec o obniżeniu alimentów.

Z tych względów na podstawie art. 138 § 1 a cont. kpc Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc, na które składają się koszty zastępstwa prawnego i koszt dojazdu pełnomocnika do Sądu .